
 ENERGETIKŲ MOKYMO CENTRAS	VšĮ Energetikų mokymo centras Sertifikavimo skyrius	Leidimas 2 Keitimas 1
	R03 Suvirinimo darbuotojų kvalifikacijos tikrinimas. Bendrieji reikalavimai	Puslapis: 1 iš 7

SUVIRINIMO DARBUOTOJŲ KVALIFIKACIJOS TIKRINIMAS.

BENDRIEJI REIKALAVIMAI
2018 m.

 ENERGETIKŲ MOKYMO CENTRAS	VšĮ Energetikų mokymo centras Sertifikavimo skyrius	Leidimas 1 Keitimas 1
	R03 Suvirinimo darbuotojų kvalifikacijos tikrinimas. Bendrieji reikalavimai	Puslapis: 2 iš 7

1. BENDROSIOS NUOSTATOS

Šis dokumentas nustato bendruosius reikalavimus VšĮ „Energetikų mokymo centro“ suvirintojų ir suvirinimo operatorių sertifikavimo procesui, sertifikavimo skyriaus, pareiškėjų teises, sertifikuoto darbuotojo pareigas ir įsipareigojimus.

2. TAIKYMO SRITIS

Šis dokumentas skirtas pareiškėjams, suvirintojams ir suvirinimo operatoriams, kurie pageidauja patikrinti, patvirtinti, pratęsti kvalifikaciją EMC sertifikavimo skyriuje.

3. TERMINAI IR SANTRUMPOS

EMC - VšĮ Energetikų mokymo centras.

Suvirinimo darbuotojai - suvirintojai ir suvirinimo operatoriai.

4. NUORODOS

4.1. LST EN ISO/IEC 17024:2012 „Atitikties įvertinimas. Bendrieji darbuotojų sertifikavimo įstaigoms keliami reikalavimai (ISO/IEC 17024:2012)“.

4.2. LST EN ISO 9606-1:2017 Suvirintojų kvalifikacijos tikrinimas. Lydomasis suvirinimas. 1 dalis. Plienai.

4.3. LST EN ISO 14732:2013 Suvirinimo personalas. Metalinių medžiagų mechanizuotojo ir automatinio suvirinimo operatorių bei derintojų kvalifikacijos tikrinimas.

4.4. R04 “Egzaminų centrai. Reikalavimai”.

5. PROCESO APRAŠYMAS

5.1. Paraiškos tvarkymas

5.1.1. Pageidaujantis sertifikuoti savo suvirinimo darbuotojus, pareiškėjas EMC Sertifikavimo skyriui turi pateikti nustatytos formos paraišką, kuri skelbiama viešai EMC svetainėje <http://emclt.lt>.

5.1.2. Gavęs paraišką ir visus reikiamus dokumentus, EMC Sertifikavimo skyrius juos išnagrinėja ir nusprendžia, ar pateikti dokumentai tinkami tolimesniam įvertinimui.

5.1.3. Jeigu pateiktoje paraiškoje trūksta informacijos ar duomenų, EMC Sertifikavimo skyrius gali pareikalauti papildomos informacijos arba dokumentus grąžinti papildyti ar pataisyti.

5.1.4. Už paraiškos teisingumą atsako ją pasirašę asmenys.

5.1.5. Jeigu paraiška atitinka nustatytus reikalavimus, su pareiškėju pasirašoma sutartis ir suderinama egzamino vieta ir data.

5.1.6. Jeigu Sertifikavimo skyrius neturi galimybės atlikti pageidaujama sertifikavimą, apie tai informuojamas pareiškėjas, paaiškinamos priežastys ir aptariamos siūlomos įvertinimo galimybės.

 ENERGETIKŲ MOKYMO CENTRAS	VšĮ Energetikų mokymo centras Sertifikavimo skyrius	Leidimas 1 Keitimas 1
	R03 Suvirinimo darbuotojų kvalifikacijos tikrinimas. Bendrieji reikalavimai	Puslapis: 3 iš 7

5.2. Kvalifikacijos tikrinimas

5.2.1. Suvirinimo darbuotojų kvalifikacijos tikrinimas (praktinių įgūdžių tikrinimas) vyksta egzaminų centruose, su kuriais EMC Sertifikavimo skyrius sudaro sutartis, arba pareiškėjo gamybinėje bazėje, kuri turi atitikti dokumento [4.4] reikalavimus.

5.2.2. EMC vadovas arba jo paskirtas asmuo konkrečiam egzaminui skiria egzaminuotoją.

5.2.3. Suvirinimo darbuotojai turi atvykti nustatytu laiku į numatytą egzamino vietą. Kartu su savimi jie turi turėti ir prieš egzaminą pateikti EMC sertifikavimo skyriaus darbuotojui šiuos dokumentus:

- asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą su nuotrauka;
- suvirintojo specialybę patvirtinantį dokumentą (specializuotos mokyklos ar suvirintojų kursų baigimo pažymėjimą arba ankstesnės suvirintojo atestacijos pažymėjimą);
- dokumentą ar įrašus, patvirtinančius, kad yra apmokytas dirbti su elektriniais įrankiais, supažindintas su darbų saugos ir priešgaisrinės saugos taisyklėmis.

5.2.4. Praktinio egzamino metu patikrinamas suvirintojo / suvirinimo operatoriaus sugebėjimas suvirinti numatytus bandomuosius pavyzdžius (toliau – BP) ir yra įvertinami jo praktiniai įgūdžiai.

5.2.5. Egzaminuotojas prieš egzaminą supažindina kandidatus su suvirinimo darbuotojo pasižadėjimu, kurį, esant teigiamiems sertifikavimo rezultatams, privalo pasirašyti suvirintojas / suvirinimo operatorius.

5.2.6. Suvirinimo darbuotojai supažindinami su SPA, kuriais vadovaudamiesi privalės suvirinti BP. Jeigu kyla neaiškumų, suvirinimo darbuotojas gali kreiptis į egzaminuotoją, kuris privalo paaiškinti visus su suvirinimo technologija susijusius klausimus.

5.2.7. Suvirinimo darbuotojui išduodami pagal SPA paruošti BP ruošiniai ir suvirinimo medžiagos.

5.2.8. Vadovaudamasis SPA reikalavimais, suvirinimo darbuotojas paskirtoje darbo vietoje suvirina numatytą (-us) BP.

5.2.9. Suvirintojas / suvirinimo operatorius privalo laikytis šių sąlygų:

- suvirinimo proceso metu draudžiama be egzaminuotojo leidimo nuimti BP, keisti jo padėtį ar atlikti kitus pagal SPA nenumatytus veiksmus;
- suvirinimo siūlėje turi būti bent vienas stabelėjimas ir bent vienas pakartotinis lanko uždegimas, virinant siūlės šaknį ir paskutinę rumbelę, kuriuos galima būtų nustatyti tikrinamajame siūlės ilgyje;
- apie kiekvieną suvirintą BP suvirintojas / suvirinimo operatorius turi pranešti egzaminuotojui, kuris fiksuoja BP suvirinimo pabaigos laiką ir analogiška tvarka leidžia pradėti virinti kitą bandinį.

5.2.10. Suvirinimo metu pastebėjus mažus defektus suvirinimo darbuotojas turi teisę pašalinti mechaniniu būdu (šlifavimu, drožimu), tačiau paskutinį suvirinimo siūlės sluoksnį bei pagrindinį metalą mechaniškai taisyti griežtai draudžiama. Suvirintojas / suvirinimo operatorius, pastebėjęs dėl kokių nors priežasčių atsiradusį neleistiną defektą, gali kreiptis į egzaminuotoją, kuris, atsižvelgdamas į defekto atsiradimo priežastis, gali leisti virinti naują BP.

5.2.11. Egzaminuotojas gali sustabdyti bandymą dėl netinkamų suvirinimo sąlygų (pvz., neteisinga BP padėtis) arba jei paaiškėja, kad suvirinimo darbuotojas neturi techninių įgūdžių standarto reikalavimams atitikti (pvz., kai taisymai labai dažni ir/ar sistemiški). Jeigu suvirintojas/ suvirinimo operatorius pažeidžia reikalavimus nesąmoningai, egzaminuotojas gali jam leisti virinti kitus BP, neužskaitydamas tik to, kurį virinant buvo nustatyti pažeidimai.

 ENERGETIKŲ MOKYMO CENTRAS	VšĮ Energetikų mokymo centras Sertifikavimo skyrius	Leidimas 1 Keitimas 1
	R03 Suvirinimo darbuotojų kvalifikacijos tikrinimas. Bendrieji reikalavimai	Puslapis: 4 iš 7

5.2.12. Suvirinęs BP, suvirinimo darbuotojas vieliniu šepetiu ar kirstuku nuvalo nuo suvirinimo siūlės šlaką, purslus ir pateikia BP egzaminuotojui.

5.2.13. Suvirintas BP suvirinimo siūles įvertina egzaminuotojas, vadovaudamasis taikomo standarto reikalavimais.

5.2.14. Pagal taikomą standartą akredituotose laboratorijose atliekami suvirintų BP neardomieji ir ardomieji bandymai.

5.3. Sprendimo priėmimas

5.3.1. Remdamasis suvirintojo / suvirinimo operatoriaus praktinių įgūdžių ir profesinių žinių tikrinimo rezultatais (jei pastarasis buvo atliekamas), EMC Sertifikavimo skyrius priima sprendimą dėl suvirinimo darbuotojo kvalifikacijos patvirtinimo.

5.3.2. Esant teigiamam sprendimui, EMC sertifikavimo skyrius parengia suvirinimo darbuotojo kvalifikacijos pažymėjimą, kurį pasirašo EMC vadovas arba jo įgaliotas asmuo.

5.3.3. Paprastai kiekvienam BP išduodamas atskiras suvirinimo darbuotojo kvalifikacijos pažymėjimas.

5.3.4. Suvirinus daugiau nei vieną BP, gali būti išduotas vienas suvirintojo kvalifikacijos tikrinimo sertifikatas, sujungiant individualių (atskirų) BP tikrinimo sritis. Šiuo atveju vadovaujama standartų [4.2-4.3] reikalavimais.

5.3.5. Suvirinimo darbuotojo kvalifikacijos pažymėjimo įsigaliojimo data – kvalifikacinio tikrinimo data (BP suvirinimo data).

5.3.6. Pareiškėjui sumokėjus už suteiktas paslaugas, kvalifikacijos pažymėjimas atiduodamas tiesiogiai arba išsiunčiamas paštu.

5.4. Sertifikuotų suvirinimo darbuotojų priežiūra

5.4.1. Esant teigiamiems suvirinimo darbuotojo kvalifikacijos tikrinimo rezultatams, suvirinimo darbuotojas pasirašo pasižadėjimą.

5.4.2. Sertifikuotas suvirinimo darbuotojas įsipareigoja laikytis sertifikuotam suvirinimo darbuotojui keliamų reikalavimų ir atlikti suvirinimo darbus tik patvirtinto intervalo ribose.

5.4.3. Jei sertifikuotas suvirinimo darbuotojas nesilaiko pasižadėjimo reikalavimų, EMC Sertifikavimo skyrius gali taikyti 5.6, 5.8 punktuose išvardytas priemones.

5.4.4. Sertifikuoto suvirinimo darbuotojo priežiūrą atlieka darbdavys, suinteresuotas palaikyti suvirinimo darbuotojo kvalifikaciją. Tuo tikslu jis privalo kaupti dokumentus (suvirinimo siūlių bandymų protokolus) apie konkretaus darbuotojo atliktus suvirinimo darbus ir jų kokybę. Šių dokumentų pagrindu kas 6 mėnesiai darbdavys pratęsia sertifikato galiojimą ir padaro įrašus sertifikate.

5.5. Sertifikato galiojimo pratęsimas

5.5.1. Kvalifikacijos tikrinimo sertifikato galiojimo laikas priklauso nuo pareiškėjo pasirenkamo sertifikato [4.2-4.3] su sąlyga, kad suvirinimo koordinatorius ar darbdavio įgaliotas asmuo patvirtina, kad suvirintojas/ suvirinimo operatorius dirbo pagal kvalifikacijos sritį. Šis patvirtinimas turi būti atliekamas kas šeši mėnesiai.

5.5.2. Suvirintojo / suvirinimo operatoriaus kvalifikacijos tikrinimo sertifikatas gali būti pratęstas, pagal ankstesnio patvirtinimo intervalą, prisilaikant taikomo standarto reikalavimų.

5.5.3. Šiuo atveju pareiškėjas kartu su paraiška EMC sertifikavimo skyriui turi pateikti:

- pageidaujamą pratęsti sertifikatą;
- SPA, pagal kuriuos atlikti suvirinimo darbai;

	VŠĮ Energetikų mokymo centras Sertifikavimo skyrius	Leidimas 1 Keitimas 1
	R03 Suvirinimo darbuotojų kvalifikacijos tikrinimas. Bendrieji reikalavimai	Puslapis: 5 iš 7

— paskutinių šešių mėnesių laikotarpio bandymų protokolus.

5.5.4. Kvalifikacijos tikrinimo sertifikatas pratęsiamas, jeigu tenkina visas šias sąlygas:

- suvirintojas/ suvirinimo operatorius dirbo suvirinimo darbus pakankamai ilgai srityje, kuriai jis buvo patvirtintas. Ne ilgesnė kaip šešių mėnesių pertrauka yra leistina;
- visi įrašai ir įrodymai, naudojami kvalifikacijos tikrinimui pratęsti, yra atsekami pagal suvirintoją/ suvirinimo operatorių (jo vardą, pavardę arba pagal identifikacinį žymenį, kuris suteikiamas konkrečiam darbuotojui);
- įrodymai, naudojami kvalifikacijos tikrinimui pratęsti, bus neardomųjų bandymų (radiografinių ar ultragarsinių) arba ardomųjų bandymų (suardymo ar lenkimo),
- padarytų ne mažiau kaip dviem siūlėms konkrečiame gamybos objekte per paskutinius šešis mėnesius, rezultatas;
- suvirinimas tenkina defektų priėmimo reikalavimus, apibrėžtus taikomame standarte;
- ardomųjų ir/ar neardomųjų bandymų protokolai turėtų parodyti, kad suvirintojas/ suvirinimo operatorius atkūrė (išpildė) pradinio bandymo sąlygas, išskyrus storį ir išorinį vamzdžio skersmenį;
- suvirinimo darbų kokybę patvirtinantys bandymų protokolai atitinka jiems keliamus reikalavimus;
- suvirintojo / suvirinimo operatoriaus sertifikate yra darbdavio įrašai, spaudai, patvirtinantys kvalifikaciją kas 6 mėnesiai;
- suvirinimo darbuotojas vykdė ir nepažeidė pasižadėjimo sąlygų.

5.5.5. Už pateiktų dokumentų teisingumą atsako pareiškėjas.

5.5.6. Pratęstas sertifikatas išduodamas ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo paraiškos pateikimo datos. Nepratęsus sertifikato, pareiškėjas informuojamas raštu apie neigiamo sprendimo priežastis. Su pareiškėju aptariami tolimesni sertifikavimo veiksmai.

5.6. Sertifikato galiojimo sustabdymas ar panaikinimas

5.6.1. Sertifikato galiojimas gali būti sustabdytas dėl šių priežasčių:

- gavus informacijos ir įsitikinus netinkamu sertifikato naudojimu;
- jei darbdavys neatlieka sertifikuoto suvirinimo darbuotojo priežiūros;
- esant darbo pertraukai didesnei nei 6 mėnesiai;
- esant pagrindo abejoti suvirinimo darbuotojo įgūdžiais ir žiniomis (neigiami kontrolės rezultatai).

5.7. Sertifikato galiojimo atnaujinimas

5.7.1. Sustabdyto ar nepratęsto sertifikato atnaujinimas galimas tik atlikus suvirinimo darbuotojo kvalifikacijos tikrinimą.

5.8. Sertifikavimo srities apribojimas ir praplėtimas

5.8.1. Jeigu suvirinimo darbuotojas ar pareiškėjas nepateikia dokumentų, įrodančių jo darbą visose kvalifikacijos tikrinimo intervalo ribose, sertifikatas atitinkamai apribojamas.

5.8.2. Apriboto sertifikato praplėtimas pageidaujama intervale galimas tik atlikus pradinį kvalifikacijos tikrinimą.

 ENERGETIKŲ MOKYMO CENTRAS	VšĮ Energetikų mokymo centras Sertifikavimo skyrius	Leidimas 1 Keitimas 1
	R03 Suvirinimo darbuotojų kvalifikacijos tikrinimas. Bendrieji reikalavimai	Puslapis: 6 iš 7

6. BENDRIEJI SERTIFIKUOTO IR SERTIFIKUOJAMO ASMENS ĮSIPAREIGOJIMAI IR TEISĖS

6.1. Sertifikuojamas ir sertifikuotas suvirinimo darbuotojas privalo:

- laikytis šiame dokumente nustatytų sertifikavimo proceso reikalavimų;
- pareikšti apie sertifikavimą tik dėl tokių paslaugų, kurioms yra sertifikuotas;
- nesinaudoti sertifikavimu tokiu būdu, kuris diskredituotų EMC Sertifikavimo skyrių ir nedaryti jokių klaidinančių pareiškimų apie sertifikavimą;
- pasibaigus pažymėjimo galiojimui, taip pat sustabdžius ar atšaukus jo galiojimą, nedelsiant nutraukti naudojimąsi pažymėjimu;
- neskleisti, neviešinti egzaminų medžiagos, kuri buvo jam prieinama sertifikavimo metu, jokiais ryšio ir informacijos perdavimo priemonėmis nei žodžiu, nei raštu;
- sertifikuotas asmuo įsipareigoja laikytis suvirinimo darbuotojo pasižadėjimo reikalavimų.

6.2. Sertifikuojamas ir sertifikuotas asmuo turi teisę:

- pasirinkti egzamino vietą ir laiką;
- atsisakyti dalyvauti sertifikavime, sumokėdamas už atliktą darbą;
- pateikti skundą ar apeliaciją, jei nesutinka su EMC sertifikavimo skyriaus veikla, sprendimais ar išvadomis.

7. BENDRIEJI EMC SERTIFIKAVIMO SKYRIAUS ĮSIPAREIGOJIMAI IR TEISĖS

7.1. EMC sertifikavimo skyrius turi:

- laikytis sertifikavimo įstaigoms keliamų reikalavimų, nustatytų standarte LST EN ISO/IEC 17024 ir kituose akreditacijos dokumentuose;
- akredituoti suvirinimo sertifikavimą Nacionaliniame akreditacijos biure;
- informuoti sertifikuotus suvirinimo darbuotojus apie akreditacijos nutraukimą;
- informuoti sertifikuotus asmenis apie sertifikavimo reikalavimus ir jų pakeitimus;
- nustatyta tvarka atlikti pradinį, pakartotinį sertifikavimą, išplėsti, susiaurinti sertifikavimo sritį, priimti sprendimą dėl sertifikavimo;
- skelbti informaciją apie sertifikuotus asmenis pagal nustatytą tvarką.

7.2. EMC sertifikavimo skyrius turi teisę:

- nutraukti sertifikavimo darbus, jeigu pareiškėjas arba suvirinimo darbuotojas nesilaiko įsipareigojimų, nurodytų šiame dokumente;

 ENERGETIKŲ MOKYMO CENTRAS	VšĮ Energetikų mokymo centras Sertifikavimo skyrius	Leidimas 1 Keitimas 1
	R03 Suvirinimo darbuotojų kvalifikacijos tikrinimas. Bendrieji reikalavimai	Puslapis: 7 iš 7

- sustabdyti ar atšaukti sertifikato galiojimą, jeigu sertifikuotas darbuotojas nesilaiko sertifikavimo reikalavimų ir viešai apie tai paskelbti;
- Nacionalinio akreditacijos biuro ekspertams, Europos akreditacijos organizacijos ekspertams teikti informaciją apie suvirinimo darbuotojų sertifikavimo eigą ir sertifikavimo rezultatus, sertifikavimo dokumentus pasirašius konfidencialumo sutartis.

8. SKUNDAI IR APELIACIJOS

8.1. Sertifikuotas asmuo, nesutinkantis su EMC sertifikavimo veikla, išvadamis ar sprendimais, gali pateikti skundą arba apeliaciją.

8.2. Skundus nagrinėja EMC sertifikavimo skyrius pagal nustatytą procedūrą, kuri prašant pateikiama skundo pareiškėjui. Skundo nagrinėjimo rezultatai pateikiami skundo pareiškėjui.

8.3. Apeliacijas nagrinėja Sertifikavimo komitetas pagal apeliacijų nagrinėjimo procedūrą, kuri prašant pateikiama pareiškėjui. Sertifikavimo komitetas raštu informuoja apeliaciją pateikusią šalį apie apeliacijos nagrinėjimo eigą ir jos rezultatus.

8.4. Jeigu priimti sprendimai netenkina organizacijos, ji gali kreiptis į Nacionalinį akreditacijos biurą pagal šios įstaigos nustatytą tvarką.